

۱ در دیدگاه نظریه پردازان کنش اجتماعی، مهم ترین ویژگی های کنش اجتماعی کدامند؟

۲ هر عبارت، کدامیک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی را نشان می دهد؟
 الف) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می شود افراد بدون آن که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان ها و ارزش هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. (.....)
 ب) بیش تر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده محدود می شوند و برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی توان از روش های تجربی استفاده کرد. (.....)

۳ در دیدگاه نظریه پردازان کنش اجتماعی، مهم ترین ویژگی های کنش اجتماعی چیست؟

۴ هر عبارت، کدامیک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی را نشان می دهد؟
 الف) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می شود افراد بدون آن که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان ها و ارزش هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. (.....)
 ب) بیش تر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده محدود می شوند و برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی توان از روش های تجربی استفاده کرد. (.....)

۵ در دیدگاه نظریه پردازان کنش اجتماعی، مهم ترین ویژگی های کنش اجتماعی چیست؟

۶ نظریه پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی انسان را چگونه مطالعه می کنند؟

۷ هریک از عبارات سمت راست به کدامیک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است)

عبارات	مفاهیم
الف) هر فرد گروه، قوم، جامعه و امتی آنرا دارد.	۱) علوم تفهیمی
ب) به علوم انسانی به دلیل فهم معانی کنش های انسان می گویند.	۲) اخلاق گریزی
ج) انکار ارزش های عاطفی، اخلاقی و مذهبی	۳) ذخیره دانشی
د) در زندگی روزمره بیش تر به چشم می آید.	۴) بی نظمی
	۵) رکود اراده ها

۸ ماکس وبر از سلطه چه نوع نظمی به قفس آهنین تعبیر می کند؟

عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) هر وقت در یک جامعه مسئله خاصی مطرح می‌شود زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.

ب) پیش‌بینی در علوم اجتماعی به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است. (ج) انسان در دیدگاه تبیینی با سایر موجودات طبیعی تفاوت‌های بنیادی دارد و می‌تواند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورد.

د) انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقیق اهداف و ارزش‌هایی مانند کسب فضیلت‌های اخلاقی، جلب رضایت الهی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

برای فهم انگیزه‌ی اعتیاد جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای چه باید کرد؟

هر عبارت به کدام‌یک از رویکردهای جامعه‌شناسی اشاره دارد.

الف) بر آن‌چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کنند. (.....)

ب) آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند. (.....)

عبارت سمت راست را به مفاهیم سمت چپ وصل کنید. (یک مورد اضافی است)

عبارات	مفاهیم
۱- جهان‌های اجتماعی مختلف براساس آن تعاریف متفاوتی از علم دارند.	الف- علوم انتقادی
۲- به علوم انسانی به دلیل انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان نیز گفته می‌شود.	ب- نظم اجتماعی
۳- در نتیجه‌ی قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.	ج- هویت فرهنگی
۴- تعبیر وبر از نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد.	د- علوم تفهیمی
	ه- قفس آهنین

درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

الف) ما درباره‌ی دانش علمی کمتر می‌اندیشیم و بیش‌تر از آن استفاده می‌کنیم.

ب) موضوع علم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند.

ج) نظام اجتماعی همانند یکی موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط نیازهای خود را تأمین کند.

د) تاکید افراطی بر نظم اجتماعی موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

چرا جامعه‌شناسان تبیینی دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند؟

هریک از عبارات سمت راست به کدامیک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است)

عبارات	مفاهیم
۱- گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی را می‌نامند.	الف) ساختار اجتماعی
۲- از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند.	ب) کنش اجتماعی
۳- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی را می‌گویند.	ج) دانش عمومی
۴- تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با آن شکل می‌گیرند.	د) علوم انسانی
	ه) دانش علمی

هر عبارت به کدامیک از انواع پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی اشاره دارد؟
الف) ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی قابل مشاهده نیست. (.....)
ب) با یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی اراده انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. (.....)

عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
ب) علوم انسانی به دلیل این‌که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد علوم تفهمی نامیده می‌شود.
ج) جامعه‌شناسان تبیینی معتقدند که جامعه محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن وابسته به انسان است.
د) همراهی همدلانه به معنای تایید کنشگران نیست بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.

همراهی همدلانه به چه معنایی نیست؟

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف) کسی که دانش علمی دارد به درک عمیقی از جهان اجتماعی می‌رسد.
ب) علوم اجتماعی زمینه‌ی فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌کند و به افزایش و انسان‌ها کمک می‌کند.
ج) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی نامیده می‌شود.
د) نظریه‌پردازان کنش اجتماعی و را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.

هریک از عبارات سمت چپ به کدام یک از مفاهیم سمت راست اشاره دارد؟ (یک مفهوم اضافی است)

عبارات	مفاهیم

۲۱

هر عبارت به کدام پیامد نادیده گرفتن کنش اشاره دارد.
الف) محدود شدن مطالعات جامعه‌شناسی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده (.....)
ب) ارزش بودن مهربانی و فداکاری قابل فهم نیست (.....)

۲۲

انقلاب‌های اجتماعی و اندیشه‌های جدید نتیجه‌ی چیست؟

۲۳

عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.
الف) جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.
ب) جامعه‌شناسی خرد کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.
ج) برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان باید از روش‌های تجربی استفاده کرد تا مسائل زندگی و آرزوهای آن‌ها را فهمید و آنان را یاری کرد.
د) ساختار اجتماعی، چگونگی و رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

۲۴

به نظر شما انسان به مثابه شیء و انسان به مثابه آگاهی و معنا، در روابط اجتماعی چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟



■ انسان در فیلم سینمایی عصر جدید، شیء و در فیلم سینمایی تلقین، موجودی آگاه دانسته شده است.

۲۵

راز تخته‌سنگ

در زمان‌های گذشته، پادشاهی تخته‌سنگی را در وسط جاده قرار داد و برای این‌که واکنش‌های مردم را ببیند، خود در گوشه‌ای مخفی شد. مردم زیادی می‌آمدند و از آن‌جا می‌گذشتند. بسیاری هم اعتراض می‌کردند که این چه شهری است که نظم ندارد. چه حاکم بی‌عرضه‌ای دارد.
اما هیچ‌کس تخته‌سنگ را از آن‌جا برنمی‌داشت. نزدیک غروب، مردی روستایی که پشتش بار میوه و سبزی بود نزدیک سنگ شد. او بارش را به زمین گذاشت و با هر زحمتی که بود، تخته‌سنگ را از وسط جاده برداشت و آن‌را کناری قرار داد. ناگهان کیسه‌ای را دید که زیر تخته‌سنگ قرار داده شده بود. او کیسه را باز کرد و در داخل آن سکه‌های طلا و یک یادداشت پیدا کرد. در آن یادداشت نوشته شده بود

۲۶

کدام نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری هموار ساخت؟

۲۷

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، نسبت به ویژگی‌های اراده و ارزش یک کنش اجتماعی چه دیدگاهی دارند؟

۲۸

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی را با تأکید بر و مطالعه می‌کنند.

۲۹

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، مهم‌ترین ویژگی کنش را چه می‌دانند؟

۳۰

برای جلوگیری از پیامدهایی چون حذف خلاقیت، ارزش، اخلاق و ... از زندگی اجتماعی، جامعه‌شناسان کدام مفهوم را مورد توجه قرار دادند؟

۳۱

تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی چه پیامدی دارد؟

۳۲

مفهوم معنزدایی را به طور خلاصه شرح دهید.

۳۳

همراهی همدلانه در جامعه‌شناسی به چه معناست؟

۳۴

چگونه می‌توان انگیزه جوانان و نوجوانان (در استفاده از اینترنت و ...) را فهم کرد؟

۳۵

اگر اعتیاد برخی جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی رایانه‌ای را براساس تفسیر آن‌ها بررسی کنیم به چه نتیجه‌ای می‌رسیم؟

۳۶

نادیده گرفتن معنای کنش (معنزدایی) در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، چه پیامدی دارد؟

۳۷

مفهوم معنزدایی با نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش ارتباط دارد؟

۳۸

جامعه‌شناسان پوزیتیویست، علل اعتیاد برخی جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی رایانه‌ای را چگونه توضیح می‌دهند؟

۳۹

برای مفهوم ارزش‌زدایی در غرب مثال ذکر کنید.

۴۰

مفهوم ارزش‌زدایی را به طور کامل توضیح دهید.

۴۱

نادیده گرفتن ارزش‌ها در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی چه پیامدی دارد؟

۴۲

آیا در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی می‌توان ارزش‌ها را فهم کرد؟ چرا؟

۴۳

در کنش اجتماعی، آیا اهداف کنشگران قابل مشاهده هستند؟

۴۴

مفهوم ارزش‌زدایی با نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش ارتباط دارد؟

۴۵

مفهوم خلاقیت‌زدایی با نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش ارتباط دارد؟

۴۶ منظور وبر از قفس آهنین چیست؟

۴۷ تعبیر قفس آهنین از کیست؟

۴۸ مفهوم خلاقیت‌زدایی که یکی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است را شرح دهید.

۴۹ نمونه‌هایی از خلاقیت‌های انسانی نام ببرید که با فراتر رفتن از نظم موجود پدید می‌آیند؟

۵۰ تاکید افراطی بر نظم اجتماعی در رویکرد پوزیتیویستی چه پیامدی دارد؟

۵۱ جامعه‌شناسان پوزیتیویستی چه دیدگاهی نسبت به مفهوم اراده و خلاقیت دارند؟

۵۲ نادیده گرفتن کنش در زندگی اجتماعی انسان‌ها چه پیامدهایی دارد؟ نام ببرید.

۵۳ رویکرد پوزیتیویستی چه دیدگاهی نسبت به معنای کنش دارند؟

۵۴ آیا می‌توان کنش‌های انسان را با روش تجربی تحلیل کرد؟ چرا؟

۵۵ منظور از کنش اجتماعی چیست؟

۵۶ مثال‌هایی ذکر کنید که نشان دهد انسان‌ها می‌توانند با نظم موجود برخوردهای متفاوت داشته باشند.

۵۷ چه عواملی موجب می‌شوند انسان‌ها تغییرات مهم‌تری ایجاد نمایند؟

۵۸ چه ارتباطی بین «زندگی اجتماعی انسان» و «نظم» وجود دارد؟

۵۹ چه ارتباطی بین «مسائل اجتماعی» و «کنش افراد» وجود دارد؟

۶۰ یک نمونه مثال بزیند که کنش اجتماعی افراد می‌تواند در حل مسائل اجتماعی جامعه مؤثر باشد؟

۶۱ نظام اداری محصول چیست؟

۶۲ یک نمونه مثال بزنید که کنش‌های اجتماعی افراد باعث ایجاد مسائل اجتماعی در جامعه می‌شود؟

۶۳ ساختارهای اجتماعی چگونه شکل می‌گیرند؟

۶۴ خشت بنای جامعه چیست؟

۶۵ در جنگ‌های نامنظم، افراد چگونه با نظم موجود مواجه می‌شوند؟

۶۶ یک نمونه از جنگ‌های نامنظم نام ببرید.

۶۷ اصطلاح «جنگ‌های نامنظم» را اولین بار چه کسی به کار برد؟

۶۸ منظور از جنگ‌های نامنظم چیست؟

۶۹ کدام نوع مبارزه از نظم مشخصی پیروی می‌کند؟

۷۰ چرا انتشار خبر پیروزی آمرلی برای داعش بسیار گران تمام شد؟

۷۱ الگوی مقاومت آمرلی چه بود؟

۷۲ مردم آمرلی در اواخر سال ۱۳۹۲ چگونه در برابر داعش ایستادند؟

۷۳ جای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.
نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها نام دارد.

۷۴ عبارتهای صحیح و غلط را مشخص کنید.
الف) برای پی بردن به هدف کنش، باید به زمینه‌ی فرهنگی کنشگر مراجعه کرد.
ب) تنوع و تکرر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.
ج) فارابی علم اجتماعی خود را علم عمران می‌نامد.
د) کتاب تحقیق مالهند از تالیفات ابوریحان بیرونی است که فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.

۱ آگاهی و معناداری (ص ۴۰)

(ب) افول معانی (ص ۳۸)

۲ الف) رکود اراده‌ها (ص ۳۷)

۳ آگاهی و معناداری (ص ۴۰)

(ب) افول معانی (ص ۳۸)

۴ الف) رکود اراده‌ها (ص ۳۷)

۵ آگاهی و معناداری (ص ۴۰)

۶ نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. (ص ۴۱)

۷ الف) ۳ (ص ۳) (ب) ۱ (ص ۱۵) (ج) ۲ (ص ۳۸) (د) ۴ (ص ۲۰)

۸ ماکس وبر از سلطه نظامی که هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند. (ص ۳۷)

۹ الف) صحیح (ص ۵) (ب) صحیح (ص ۱۳) (ج) غلط (ص ۲۹ و ۳۰) (د) صحیح (ص ۳۸)

۱۰ باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آن‌ها را فهمید و آن‌ها را یاری داد. (ص ۴۰)

۱۱ الف) تبیینی (ص ۳۸) (ب) تفسیری (ص ۴۱)

۱۲ ۱- ج (ص ۶) ۲- الف (ص ۱۴) ۳- ب (ص ۲۱) ۴- ه (ص ۳۸)

۱۳ الف) غلط (ص ۴) (ب) صحیح (ص ۱۲) (ج) صحیح (ص ۲۴) (د) صحیح (ص ۳۸)

۱۴ فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند و با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

۱۵ ۱- ج ۲- د ۳- الف ۴- ب

۱۶ الف) ارزش‌زدایی (ب) خلاقیت‌زدایی

۱۷ الف) ص (ب) ص (ج) غ (د) ص

۱۸ به معنای تأیید کنشگران نیست. (ص ۴۰)

الف) کسی که دانش علمی دارد به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی می‌رسد. (ص ۵)
 ب) علوم اجتماعی زمینه‌ی فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌کند و به افزایش هم‌مدلی و هم‌راهی انسان‌ها کمک می‌کند. (ص ۱۳)
 ج) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می‌شود. (ص ۲۳)
 د) نظریه‌پردازان کنش اجتماعی آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند. (ص ۴۱)

۲۰- ۱- ج (ص ۱۶) ۲- الف (ص ۳۴) ۳- ه (ص ۶) ۴- د (ص ۲۴)

۲۱- الف) معنزدایی (ص ۳۹) ب) ارزش‌زدایی (ص ۳۸)

۲۲- هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود فراتر رود. (ص ۳۸)

۲۳- الف) صحیح (ص ۶) ب) صحیح (ص ۱۴) ج) غلط (ص ۴۰) د) صحیح (ص ۲۳)

۲۴- انسان به مثابه شی: در روابط اجتماعی، منفعل تابع و مطیع است. قدرت ایجاد تغییر یا اعتراض ندارد. خود را با شرایط سازگار می‌کند. قادر به ایجاد خلاقیت، نوآوری و انعطاف نیست.
 انسان به مثابه آگاهی و معنا: در روابط اجتماعی فعالانه حضور دارد و مشارکت می‌کند. هنگامی که شرایط را نامساعد ببیند، دست به تغییر می‌زند و مفاهیم و معانی جدید خلق می‌کند.

۲۵- هر بند و مانعی می‌تواند یک شانس برای تغییر زندگی انسان باشد.

۲۶- نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری هموار ساخت.

۲۷- ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.

۲۸- نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

۲۹- آگاهی و معناداری

۳۰- کنش اجتماعی

۳۱- تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد.

۳۲- کنش اجتماعی آگاهانه و معنادار است. اما جامعه‌شناسان پوزیتیویست در بررسی‌های خود به معنای کنش توجه نمی‌کنند. نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که، بیش‌تر مطالعات پوزیتیویستی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست. ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آن‌ها از خودشان، به فهم همدلانه رفتار آن‌ها دست پیدا کنیم.

برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی‌توان از روش‌های تجربی استفاده کرد، بلکه باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آن‌ها را فهمید و آنان را یاری داد.

اگر تفسیرهای جوانان و نوجوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد که عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت و بازی‌های یارانه‌ای، معنای استفاده از این ابزار است. بیش‌تر جوانان و نوجوانان استفاده‌ی هر چه بیش‌تر از این‌ها را به روز بودن، سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی معنا می‌کنند. این قبیل معانی و انگیزه‌ها، عوامل اصلی حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضاهای مجازی است.

نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که، بیش‌تری مطالعات پوزیتیویستی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده‌ی ما محدود شوند.

آگاهانه و ارادی بودن

جامعه‌شناسان پوزیتیویست نشان داده‌اند که میان عواملی که میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.

بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه‌یافته‌ترین کشورها رخ داد و با فاجعه هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت. تعداد کشته‌های دو جنگ جهانی را با تعداد کشته‌های حمله‌ی مغول به ایران بزرگ مقایسه کنید.

کنش اجتماعی، هدف‌دار است. برخی اهداف کنشگران قابل مشاهده‌اند ولی انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند. در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم نیست؛ زیرا با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است. به سبب این‌که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد پوزیتیویستی قابل توضیح نیستند، کسانی‌که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

به سبب این‌که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری اخلاقی و مذهبی با رویکرد پوزیتیویستی قابل توضیح نیستند، کسانی‌که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

خیر. در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم نیست؛ زیرا با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.

برخی اهداف کنشگران قابل مشاهده‌اند ولی انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

۴۴ هدفدار بودن

۴۵ ارادی بودن

۴۶ ماکس وبر از سلطه نظم که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

۴۷ ماکس وبر

۴۸ کنش اجتماعی، ارادی است. اما جامعه‌شناسان پوزیتیویستی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرند. تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن‌را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه‌ی خلق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود. انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

۴۹ انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ

۵۰ تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن‌را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه‌ی خلق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۵۱ جامعه‌شناسان پوزیتیویستی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرند.

۵۲ خلاقیت‌زدایی، ارزش‌زدایی، معنازدایی

۵۳ رویکرد پوزیتیویستی بر آن‌چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۵۴ خیر. انسان‌ها، برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است. آن‌ها در شرایط گوناگون، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. به همین دلیل کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد، زیرا اگرچه حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند اما روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را ندارد.

۵۵ فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

۵۶ ممکن است تاجری که مثال زده‌ایم، مشکلات زیادی را تحمل کند اما برای حفظ منافع اقتصادی‌اش، انگیزه‌ی زیادی برای تغییر وضعیت موجود نداشته باشد یا کارمندی که درباره‌ی او سخن گفته‌ایم، با مشکلات شهری متعددی مواجه باشد اما برای حل آن‌ها هیچ اقدامی نکند. در مقابل، ممکن است عموم مردم چنان انگیزه‌ای پیدا کنند که آغازگر حل یک بحران جهانی شوند؛ همان‌طور که مقاومت مردم آمرلی، سرآغاز فروپاشی داعش شد.

۵۷ به هر میزان که آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.

زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند، اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند. به هر میزان که این آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.

مشکلات و مسائل اجتماعی، آن‌چنان‌که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر افراد نیستند و این‌گونه نیست که فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بتوانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند. همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم اگر چه میزان تأثیرگذاری همه‌ی اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیش‌تری دارند.

مثال اول: آقای تاجر به عنوان یک واردکننده‌ی کالا یا پرداخت‌کننده‌ی مالیات، فردی بیرون از این نظام اداری نیست بلکه خود، عضوی از آن است و هم‌چنان که با اقداماتش می‌تواند در تداوم و تثبیت آن نقش داشته باشد، می‌تواند موجب تغییر و تحول در آن نیز بشود. او با برقراری روابط دوستانه و پرداخت رشوه، خود به تداوم مشکلاتی که از آن گله‌مند است، کمک می‌کند. اگر از پرداخت رشوه برای پیشبرد کارش صرف‌نظر کند و دیگر همکارانش را هم از چنین کاری باز دارد، مسلماً با موانع و دشواری‌هایی مواجه می‌شود اما به سهم خود برای اصلاح این ساختار تلاش کرده است و چه بسا به مرور در این تغییر، موفق شود.

مثال دوم: آقای کارمند نیز با استفاده از خودروی خود، در تداوم ترافیک شهری و آلودگی هوا سهیم است و اگر از وسایل حمل‌ونقل عمومی استفاده کند، می‌تواند در حل این مشکلات مؤثر باشد.

محصول کنش‌های مدیران، کارکنان، قانون‌گذاران و مراجعان است.

مثال اول: تاجری میانسال، واردکننده‌ی لوازم خانگی است. او با اداره‌هایی مانند گمرک و دارایی سروکار زیادی دارد و تلاش می‌کند، کار خود را در این اداره‌ها به ساده‌ترین و سریع‌ترین شکل ممکن، پیش ببرد. به همین دلیل با برخی مسئولان و کارکنان این اداره‌ها روابط دوستانه برقرار کرده و گاهی به آن‌ها هدایای ارزشمندی می‌دهد. البته از این امر چندان راضی نیست ولی آن‌را تنها راه پیشبرد کارهایش می‌داند. او معتقد است که کار در نظام اداری کشور فقط با پرداخت رشوه و برقراری رابطه، انجام می‌شود. (مسأله رشوه)

مثال دوم: منزل کارمندی باسابقه‌ی یکی از اداره‌های دولتی شهر تهران تا اداره‌اش فاصله‌ی زیادی دارد. هر چند او می‌تواند با مترو یا اتوبوس تندرو به محل کار برود، اما اغلب ترجیح می‌دهد از ماشین خود استفاده کند، چون تحمل معطلی و شلوغی را ندارد. او از ترافیک سنگین خیابان‌ها و آلودگی هوا شکایت دارد و معتقد است که مسئولان به درستی به وظایف خود عمل نمی‌کنند؛ برای همین، این مشکلات سال‌هاست که حل نشده باقی مانده‌اند. (مسأله ترافیک)

ساختارهای اجتماعی، هر چه‌قدر هم جاافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده‌اند و برقرارند.

کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند.

در جنگ‌های نامنظم افراد از نظم وجود پیروی نمی‌کنند بلکه از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند. سربازان جنگ‌های نامنظم به سبب انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنویشان، توانی فراتر از نظم موجود به دست می‌آورند.

۶۶ مقاومت مردم آمرلی

۶۷ مصطفی چمران

۶۸ جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند. سربازان جنگ‌های نامنظم معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند. بلکه متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.

۶۹ مبارزه نظامی

۷۰ زیرا دیگر شهرهای عراق با همین الگو، در برابر داعش ایستادند و سه سال بعد موصل آزاد شد.

۷۱ الگوی مقاومت آمرلی، نظامی نبود بلکه کاملاً فرهنگی بود.

۷۲ می‌خواستند با تکیه بر ظرفیت‌های بومی و فرهنگی خود و برخلاف نظم و نظریات معمول در برابر ۲۰۰ هزار داعشی بایستند. آن‌ها با کم‌ترین نیرو و امکانات نظامی، ۸۰ روز مقاومت کردند تا این‌که در نهایت گروه‌های مقاومت عراق خود را به آمرلی رساندند و حصر آن شهر شکسته شد.

۷۳ همراهی همدلانه (ص ۴۰) (۵ / ۰)

۷۴ الف) غلط (ص ۴۸) ب) صحیح (ص ۴۹) ج) غلط (ص ۹۵) د) صحیح
(ص ۹۴)
(هر مورد (۲۵ / ۰) نمره)